

10/2444

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
TBMM
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 2608
Konu :

30/01/2018

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞINA**

Ülkemizdeki yatırım teşvik sisteminin sorunları ile bu sorunların çözüm yollarının incelenmesi, yapılacak yasal düzenlemeler de dâhil olmak üzere alınacak önlemlerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına arz ederim.

Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili
MHP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Bilindiği üzere, yatırım teşvik sistemi genel yatırım teşvik uygulamaları, bölgesel yatırım teşvik uygulamaları, büyük ölçekli yatırım teşvik uygulamaları, stratejik yatırım teşvik uygulamaları olmak üzere karmaşık bir sistem içinde uygulanmaktadır. Son yıllarda yatırım teşvik sisteminde sık sık değişiklikler ve ilaveler yapılmakta, torba yasalarla ilave istisnalar getirilmekte sistem iyice karmaşık hale gelmektedir. İş alemi de bunları takip etmekte güçlük çekmektedir.

Son olarak, 5 Aralık 2017 tarihinde yürürlüğe giren 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalara da 5.6. bölge teşviklerinden yararlanma imkanı getirilmiştir. Buna ilave olarak 25 Ocak 2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Cazibe Merkezlerine ilişkin düzenleme ile mevcut sistem bir kez daha değiştirilmiştir. Sonuçta, farklı yatırım teşvik rejimleri çerçevesinde sağlanan destek unsurları arasında tekrar, çelişki ve bir diğerini etkisizleştirme gibi olumsuz etkilerin ortaya çıkması muhtemeldir.

Mevcut yatırım teşvik sistemin Ülkemize katma değerli üretimi arttıracak ve yabancı girdi bağımlılığının azaltacak bir netice doğurmadığı, üretim ve ihracatımızın teknoloji yapısını değiştirecek nitelikte yatırımlarda herhangi bir artış sağlamadığı, bu yönüyle sistemin ülke ekonomisinin ihtiyaçlarına ve teşvik sisteminin amaçlarına hizmet etmediği görülmektedir. Ayrıca teşvik sisteminin bölgesel kalkınma hedeflerine de hizmet etmediği anlaşılmaktadır.

Bakanlık verilerine göre; 2017 yılında toplam 6.266 yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş, toplam yatırım tutarı 84 milyar TL olmuş, öngörülen İstihdam 176.000 olmuştur. Diğer taraftan, 4.5.6. bölgelerde bölgesel teşvikler için düzenlenen belgesi sadece 1.123 adettir. Sabit sermaye yatırım tutarı 10,6 milyar TL'dir. Yani Toplam teşvik belgeli yatırımın sadece 1/8'ini oluşturmaktadır.

Buna mukabil, 1.2.3. bölgelerde düzenlenen belge âdeti 1941 olmuştur. Öngörülen sabit sermaye yatırımı 33,3 milyar TL. Yani 4.5.6. bölgelerdeki yatırımın üç katıdır. 4.5.6. bölge için düzenlenen belgelerin ise yaklaşık 1,5 katıdır.

Büyük ölçekli ve stratejik yatırımlara verilen teşviklere bakıldığında, Proje Bazlı Yatırım Teşvik Sistemi adı altında verilen teşviklerin haksız rekabete yol açması, şeffaflık ilkesine zarar vermesi söz konusudur. Bu kapsamda, şu ana kadar incelemeleri bitirilmiş, 70 milyar TL'ye yakın bir yatırım da son aşamaya gelindiği ilgili Bakan tarafından ifade edilmektedir.

Ekonomi Bakanlığı'nın kamuya açık "devlet yardımları istatistik Sistemi'nden alınan veriler ışığında; 2017 yılında büyük ölçekli yatırım belgesi âdetinin sadece 5 adet olduğu ve bu yatırımların sadece iki tanesi imalat sanayinde bulunduğu görülmektedir. 2017 yılındaki toplam teşvik belgelerindeki sabit sermaye yatırım toplamının sadece binde 5'ine tekabül etmektedir. Stratejik yatırım belge âdeti sadece 9'dur. Bunların da 2017 yılında toplam teşvik belgeli yatırımlar içinde payı sadece % 7,5 seviyesindedir.

Sonuç olarak, mevcut sistemin katma değerli büyük yatırımları ve üretimi artıramadığı ortaya çıkmaktadır. Üretimin ithalat bağımlılığı yabancı ara malı kullanımı ve ithalatı hızla yükselmeye devam etmektedir. 2017 yılında aramalı ithalatı, toplam ihracatı aşmış bulunmaktadır. Tekstil, tarım ve otomotiv dışındaki sektörlerde dış ticaret açığı verilmektedir.

Bu çerçevede, Ülkemizdeki yatırım teşvik sisteminin sorunları ile bu sorunların çözüm yollarının incelenmesi yapılacak yasal düzenlemeler de dâhil olmak üzere alınacak önlemlerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince ekte yer alan gerekçe doğrultusunda Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.